

Opleidingsrapport

Situering van de opleiding

De professionele Bachelor in de verpleegkunde van HOGENT maakt deel uit van het Departement Gezondheidszorg en is gehuisvest op Campus Vesalius in Gent.

De opleiding bestaat uit twee opleidingsvarianten: een reguliere opleidingsvariant van 240 studiepunten, verspreid over vier opleidingsjaren en een verkort traject van 150 studiepunten, verspreid over tweeënhalf opleidingsjaren. Het verkort traject staat open voor kandidaat-studenten die al over het HBO5-diploma Verpleegkunde beschikken en is zo opgezet dat studenten werk en studie kunnen combineren. De bevindingen en aanbevelingen in het opleidingsrapport hebben betrekking op beide opleidingsvarianten, tenzij expliciet anders vermeld. In academiejaar 2021-2022 telde de reguliere opleidingsvariant 592 studenten en het verkorte traject 78 studenten.

In academiejaar 2020-2021 werd het nieuwe opleidingscentrum Verpleegkunde opgericht naar aanleiding van een instellingsbrede reorganisatie. In de nieuwe organisatiestructuur is het opleidingscentrum verantwoordelijk voor de inhoud en de organisatie van de opleiding. Het opleidingscentrum Verpleegkunde wordt geleid door het opleidingshoofd en het opleidingsbureau verpleegkunde. De bachelor-na-bachelor in het zorgmanagement, de uitdovende bachelor-na-bachelor in de intensieve zorg en spoedgevallenverzorging en postgraduat en navormingen gelieerd aan de opleiding verpleegkunde ressorteren eveneens onder het opleidingscentrum Verpleegkunde. Binnen het opleidingscentrum heeft de opleiding twee curriculumcommissies (verpleegkunde en levenslang leren) ingericht, telkens onder leiding van een curriculumcoördinator. De curriculumcommissies ondersteunen het opleidingshoofd en het opleidingsbureau bij het uitwerken en borgen van de onderwijskwaliteit. Daarnaast stelde de opleiding twee teamcoördinatoren aan als eerste aanspreekpunt voor de onderwijsgevendenden, onder andere om operationele zaken op te volgen in het team.

De opleiding zal een nieuw curriculum implementeren in academiejaar 2022-2023. Op het ogenblik van de opleidingsbeoordeling was het huidige curriculum nog in voege. Waar het relevant en mogelijk is, maakt het panel in het onderstaande opleidingsrapport een onderscheid tussen het huidige en het nieuwe curriculum.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau

Het panel beoordeelt het beoogd eindniveau van de Bachelor in de verpleegkunde, inclusief het traject voor werkstudenten, als voldoende.

De opleiding Verpleegkunde stelt momenteel voorop dat studenten het beoogde eindniveau als verpleegkundige halen als ze in staat zijn de vijf rolinvullingen waar te maken van zorgprofessional, gezondheidspromotor, zorgmanager, evidence based handelend professional en manager van zelfontwikkeling. Voor het huidige curriculum heeft de opleiding de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) vertaald naar acht opleidingspecifieke leerresultaten (OLR) en baseert ze zich op deze vijf verpleegkundige rollen. Via de concordantietabel maakt de opleiding inzichtelijk hoe de OLR de DLR volledig afdekken. De beoogde opleidingspecifieke leerresultaten passen volgens het panel bij het niveau en de oriëntatie van een professionele bacheloropleiding (VKS 6). De beoogde opleidingspecifieke leerresultaten sluiten daarnaast ook aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld.

Op basis van ontwikkelingen in de maatschappij, het werkveld en het onderwijslandschap voelt de opleiding evenwel de nood om haar huidige opleidingsprofiel, leerresultaten en curriculum te herzien. Na een analyse van maatschappelijke tendensen en een benchmark, formuleert de opleiding een **vernieuwd opleidingsprofiel**. Met het nieuwe opleidingsprofiel ambieert de opleiding studenten op te leiden tot “toekomstbestendige verpleegkundigen die in (hoog) complexe, onvoorspelbare en instabiele zorgsituaties snel, kwalitatief en onderbouwd handelen in functie van de zorgvrager”. Het panel meent dat dit een goede insteek is, maar mist

de concrete uitwerking van het concept complexiteit en de uitwerking wat de opleiding verstaat onder verpleegkunde in de nieuwe alsook in de huidige visie. Enerzijds adviseert het panel de opleiding om het concept complexiteit sterker te definiëren en te operationaliseren naar de verschillende domeinen. Anderzijds raadt het panel de opleiding aan om de visie op verpleegkunde die ten grondslag ligt aan de opleiding te expliciteren. Daarnaast meent het panel dat de veranderende rol van de zorgvrager in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg meer aandacht verdient. Het panel suggereert bijkomend om zorgvragers te betrekken bij de uitwerking van de visie op verpleegkunde.

In het nieuwe curriculum zal de opleiding de **zeven CanMEDS¹-rollen als richtinggevend kader hanteren**. Het panel waardeert de keuze van de opleiding omdat de CanMEDS-rollen goed aansluiten op internationale bewegingen in het werkveld en het vakgebied. De opleiding heeft op eigen initiatief een achtste rol aan het model toegevoegd: de zelfontwikkelaar. Het panel vraagt zich wel af in hoeverre deze rol overlapt met de zevende CanMEDs-rol, de reflectieve EBP professional. Het panel moedigt de opleiding daarom aan om verder te reflecteren op het onderscheid tussen beide rollen. De opleiding heeft de acht rollen vertaald naar **acht opleidings specifieke leerresultaten**. De nieuwe OLR werden afgetoetst bij het werkveld via een resonantiecommissie en bij de studenten via de curriculumcommissie. De CanMEDs-rollen en OLR dekken de DLR eveneens voldoende af. Hoewel de implementatie van het nieuwe opleidingsprofiel, de aangepaste leerresultaten en het nieuwe curriculum pas volgend academiejaar gepland staat, heeft het panel gemerkt dat de rollen nu al goed **gekend zijn en gedragen worden door de onderwijsgevenden**. Het panel vindt het eveneens positief dat de opleiding, mede op vraag van het werkveld, de rollen geïntegreerd zal aanbieden in het nieuwe curriculum.

Het panel is tevreden over **de operationalisering van de OLR naar leerdoelen in het huidige curriculum**. Per opleidingsonderdeel heeft de opleiding leerdoelen uitgeschreven en ingedeeld in gedragsniveaus (weten, toepassen, integreren). De opleiding heeft de koppeling tussen de leerresultaten, de OLR, de leerdoelen en de gedragsniveaus zichtbaar gemaakt in een uitgebreide leerresultatenmatrix, de zogenaamde TOPTOC (Tabel Opleidingsprofiel Tabel Onderwijsconcept). Het panel waardeert dat studenten bovendien ook zelf leerdoelen opstellen voor de stage, wat volgens het panel goed aansluit bij het principe van zelfregie.

Het panel stelt vast dat de opleiding de **Europese richtlijn over de gereguleerde beroepen (2005/36/EG-2013/55/EU)** naleeft. De opleiding positioneert zich als generieke bacheloropleiding Verpleegkunde die de zeven beroepsdomeinen afdekt en de decretale verplichtingen omtrent het aantal studiepunten en het aantal uren praktijkstage beoogt. Het panel meent eveneens dat de opleiding via de rollen en de opleidings specifieke leerresultaten de acht vooropgestelde competenties omvat.

Concluderend meent het panel dat de huidige, maar ook de nieuwe opleidings specifieke leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van een professionele bacheloropleiding en concorderen met de domeinspecifieke leerresultaten. De doelen van de opleiding voldoen aan de eisen van het (inter)nationale werkveld en het vakgebied. De opleiding voldoet daarnaast aan de decretale verplichtingen, ze leeft de Europese richtlijn over de gereguleerde beroepen (2005/36/EG-2013/55/EU) zichtbaar na en ze positioneert zich als generieke bacheloropleiding Verpleegkunde. Het panel besluit dat de kwaliteit wordt geborgd en kent de score voldoende toe aan generieke kwaliteitswaarborg 1 'Beoogd eindniveau'.

¹ (Canadian Medical Education Directions for Specialists)
Vertrouwelijk

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsleeromgeving

Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving van de Bachelor in de verpleegkunde, inclusief het traject voor werkstudenten, als voldoende.

Sinds 2016 is de opleiding verpleegkunde omgevormd naar een **vierjarige opleiding die voldoet aan de Europese norm**. De opleiding is uitgebreid van 180 ECTS naar 240 ECTS en bevat 2300 uren klinische stage verspreid over de zeven beroepsdomeinen. De opleiding staat nu opnieuw voor een grote curriculumwijziging: het nieuwe curriculum gaat van start in het academiejaar 2022-2023. Hoewel de vorige hervorming van de opleiding verpleegkunde nog maar plaatsvond in 2016, besloot de opleiding opnieuw een hervorming door te voeren. De motivering voor de overgang naar een nieuw curriculum is een betere samenhang tussen opleidingsonderdelen bewerkstelligen (bv. tussen de stage en bijhorende theorievakken) en daarmee ook meer just in time onderwijs realiseren. Het panel kan zich vinden in deze motivering en ziet potentieel in het nieuwe curriculum.

De **voorbereiding op het nieuwe curriculum is gedegen verlopen** met een grote betrokkenheid van studenten en onderwijsgeevenden in de curriculumcommissie en werkgroepen enerzijds, en het werkveld in de resonantiecmissie anderzijds. De studenten geven expliciet aan dat hun participatie naar waarde werd geschat en ook daadwerkelijk heeft geleid tot verbeteringen, bijvoorbeeld op vlak van duur van de stageperiode (van zes naar vier weken in het eerste jaar) en de lange lesdagen (geen lesdagen meer van 8 tot 20u). Onderwijsgeevenden namen deel aan de werkgroepen die instonden voor de curriculumvernieuwing, waarbij ook tussen werkgroepen onderling communicatie en discussie plaatsvond. Bovendien lijken de onderwijsgeevenden de principes van de aankomende verandering reeds te doorleven en toe te passen in het huidige programma, wat als zeer positief bevonden wordt door het panel en aantoont dat de invoering van het nieuwe curriculum gedragen is in het team van onderwijsgeevenden. Verder voelde ook het werkveld zich gehoord in de resonantiecmissie, met name omtrent de reflecties over het breder maatschappelijk profiel van verpleegkunde. Het panel vindt de keuze voor een directe overgang naar het nieuwe curriculum in academiejaar 2022-2023 bijzonder, maar acht dit mogelijk positief en daadkrachtig, al is dit uiteraard afhankelijk van een goede implementatie.

In het huidige curriculum zet de opleiding momenteel nog in op de volgende onderwijspijlers om leerresultaatgericht onderwijs aan te bieden: persoonlijk leertraject in eigen handen, authentieke en stimulerende leeromgeving, veilige leeromgeving en haalbaarheid en betrokkenheid en participatie. De opleiding heeft vanuit de OLR duidelijke leerresultaatlijnen gedestilleerd, die de brug vormen naar het programma van de opleiding. De daarbij horende opbouw van passende werkvormen en evaluatievormen wordt bewaard aan de hand van de eerdergenoemde TOPTOC. Binnen het verkort traject worden dezelfde leerresultaten nagestreefd als bij de reguliere vierjarige opleiding. Het onderwijs wordt enkel zo georganiseerd dat deze studenten werk en studie kunnen combineren, met name via minimale contacturen, begeleid afstandsleren en begeleide zelfstudie. Het panel is zeer lovend over de grote variatie aan werkvormen binnen het huidige programma, en dit zowel op individueel als op groepsniveau. Het gebruik van team-based learning in 'Verpleegkundig redeneren en handelen 4' wordt daarbij ook genoemd als een good practice, gezien de nadruk op het leren werken in team. Deze nadruk op samenwerken reflecteert zich in de nieuwe onderwijspijler samenwerkend leren die in het nieuwe curriculum aan het onderwijsconcept zal worden toegevoegd.

Het panel stelt vast dat **authentieke leeractiviteiten** in de gehele opleiding verweven zitten. Bij het simulatie-onderwijs worden de casussen voor de simulaties ontwikkeld vanuit ervaringen die studenten in de zorgpraktijk tegenkomen. Het Zorglab is flexibel opgesteld, wat volgens het panel veel variatie en een integratie van verpleegkundige rollen mogelijk maakt. Een andere authentieke leeromgeving zijn de leerwerkplaatsen, die de studenten zelf als erg leerrijk bestempelen. Het panel toont ook haar appreciatie voor de toevoegingen op vlak van authentieke leeractiviteiten die zullen gebeuren in het kader van het nieuwe curriculum, onder meer de evolutie naar meer geïntegreerd onderwijs, het toenemend werken in een interprofessionele leeromgeving, en de grotere rol voor simulatie-onderwijs en leerwerkplaatsen (bv. de eerstelijnszorg met stad Gent). Deze aspecten van het nieuwe curriculum bestendigen de onderwijspijler 'authentieke en stimulerende leeromgeving'. Een onderbelicht element doorheen het huidige curriculum is wat de opleiding precies verstaat onder levenslang leren, aldus het panel. Daarom adviseert het panel de opleiding om stil te staan bij hoe ze die attitude concreet wil bevorderen bij de studenten.

Het panel erkent de centrale rol van de **stage** binnen de opleiding. De opleiding biedt 2300 uren stage aan, in de zeven klinische domeinen. HBO5 afgestudeerden die het verkort traject volgen kunnen hun stage doen op de

eigen werkplek. De stageperiodes zijn verspreid over het hele modeltraject en geven middels een contextrijke werkomgeving eveneens vorm aan het authentiek leren. De studenten vinden het goed dat de stage al in het eerste jaar van de opleiding aan bod komt. Voor elke stage bepalen de studenten zelf enkele bijkomende leerdoelen die gekoppeld zijn aan de verschillende verpleegkundige rollen. Het panel merkt evenwel op dat studenten leerdoelen met een hogere complexiteit bijna uitsluitend koppelen aan moeilijkere technische vaardigheden. Dit ziet het panel opnieuw als een reden om het concept van complexiteit sterker te definiëren en te operationaliseren voor alle verpleegkundige domeinen. Uit de ervaring van studenten komt namelijk naar voren dat ze niet altijd dezelfde complexiteit ervaren tijdens de stages in het domein van de geriatrie en geestelijke gezondheidszorg in vergelijking met stages in andere verpleegkundige domeinen. Het panel moedigt de opleiding sterk aan om te reflecteren over hoe een toename van complexiteit in de verschillende domeinen en doorheen de studie beter kan worden bewaakt en op die manier domeinen als geriatrie en geestelijke gezondheidszorg voor studenten aantrekkelijk te houden.

Met de start van het nieuwe curriculum zullen studenten de kennis en vaardigheden die ze nodig hebben voor de stageblokken gedoseerd krijgen volgens het **'just-in-time'-principe**. Ze zien telkens de specifieke lesinhoud die nodig is voor de komende stage net voor aanvang van die stage. Op die manier kunnen ze het aangeleerde onmiddellijk integreren in een authentieke leercontext. Het panel vindt het een mooie ambitie om de voorbereiding op de stage en de stage in de zeven domeinen steeds volgens het just-in-time principe in te richten, maar stelt daarbij wel de vraag hoe dit zal lopen in een context met een beperkt aantal stageplekken in sommige domeinen. Om dit tekort ten dele op te vangen, suggereert het panel om sterker in te zetten op andere authentieke leerervaringen binnen deze domeinen (bv. simulatie-onderwijs en ervaringsdeskundigen zoals patiënten uit te nodigen in de lessen).

Wat de begeleiding van de stage betreft, ervaren de studenten grote verschillen bij de invulling van het mentorschap op hun stageplek. Soms is er één specifiek aan hun toegewijde, hiervoor opgeleide **mentor** aanwezig, terwijl in andere gevallen er beperkte ondersteuning is of wordt gevonden dat elke gediplomeerde medewerker de rol van mentor moet vervullen. De stagecoördinator hecht veel belang aan de kwaliteitsbewaking van de stageplekken, gaat tussentijds langs ter remediëring en be vraagt de studenten op het einde van elke stage aan de hand van een gevalideerde vragenlijst. Het panel raadt de opleiding evenwel aan om de kwaliteitsvoorwaarden voor de stage sterker in handen te nemen, te uniformiseren en te communiceren naar het werkveld toe, zeker op het vlak van mentorschap.

Het panel heeft een grote waardering voor de rol van **onderzoek** in het onderwijs aangezien studenten al vroegtijdig in de opleiding met onderzoek en *evidence based* leren in contact komen. De aansluiting met praktijkgerichte, wetenschappelijke onderzoeksprojecten in verschillende verpleegkundige domeinen doorheen het curriculum is volgens het panel bewonderenswaardig (zoals het project in verband met het versterken van mantelzorgers in de eerstelijnszorg). Er is ook een duidelijke opbouw van onderzoeksvaardigheden richting het schrijven van de bachelorproef. In het eerste jaar van het modeltraject krijgen de studenten theoretische lessen, in het tweede jaar leren ze zelf opzoeken, in het derde jaar schrijven ze een klein onderzoeksvoorstel gericht op het systematisch integreren van inzichten uit de wetenschappelijke vakliteratuur, om tot slot, in het vierde jaar zelfstandig onderzoek uit te voeren in de vorm van een bachelorproef. Studenten mogen voor de bachelorproef verderwerken aan het onderzoeksvoorstel uit het derde jaar en het voorstel uitwerken, maar ze mogen ook een heel ander onderwerp kiezen. Studenten appreciëren deze opbouw en vinden het ook aangenaam dat hetzelfde handboek doorheen de verschillende jaren wordt gebruikt.

De **instroom- en doorstroomgegevens** worden op een gedegen manier bijgehouden via het dashboard van de PowerBI van HOGENT, de jaarlijkse rapportering van de dienst Kwaliteitsborging en de studietrajectbegeleiding. De opleiding kent een diverse instroom van nieuwe studenten, waarvan ongeveer 50 % ASO-, 36% TSO- en 10% BSO-studenten in academiejaar 2021-2022. Via de onthaalweek zorgt de opleiding vanaf de start voor een brede ondersteuning, wat het panel waardeert. De studenten van het eerste jaar worden sterk aangeraden om de LASSI-test (learning and study strategies inventory) en de 'zelftest taalvaardigheid' in te vullen waarvan de resultaten ter reflectie en eventueel ter heroriëntatie besproken worden met de studietrajectbegeleider. Bijkomend is er ook aandacht voor inclusie op vlak van beperkingen, getuige de studiebegeleider+. De studenten noemen de **opleidingsspecifieke studiebegeleiding** erg goed en studentvriendelijk. Volgens het panel hebben de diverse actoren (onderwijsgevend, studiebegeleiders, ombudsman, studentencoach) daarbij voldoende oog voor de individuele student. Het panel vindt de aanstelling van de drie studentencoaches als laagdrempelig aanspreekpunt mooi, maar ziet dat studenten in eerste instantie toch vaak naar hun praktijklector stappen. Om de praktijklector niet te zwaar te belasten, suggereert het panel om de functie van de studentencoach scherper te definiëren en de taken van de praktijklector enigszins te beperken. Daarnaast vindt het panel het

aanstellingspercentage per studentencoach (5%) met drie studentencoaches voor 500 studenten weinig. Het panel beveelt aan om de haalbaarheid goed op te volgen.

De **studeerbaarheid** van het programma is goed in de ogen van het panel. De studenten van het reguliere traject geven aan dat het hard werken is, maar vinden dat de verwachtingen helder zijn en dat het programma logisch gestructureerd en **samenhangend** is. De studenten van het verkort traject geven tijdens de gesprekken evenwel aan dat ze differentiatie missen in het curriculum. Ze krijgen momenteel les samen met studenten uit het reguliere traject en ervaren daardoor te veel uitdaging bij sommige opleidingsonderdelen en te weinig bij andere. De opleiding is zich hiervan reeds bewust en zal met de wijzigingen in het nieuwe curriculum tegemoetkomen aan de vraag van de brugtrajectstudenten om apart en meer op maat les te krijgen. Het panel meent dat dit een goede zet is en moedigt de opleiding aan om haar plannen hieromtrent door te zetten.

Het panel ziet dat er veel geïnvesteerd is in een **adequate leeromgeving** en is onder de indruk van de **materiële voorzieningen**. Het panel prijst daarbij ook de toekomstplannen en de blijvende inspanningen op zoek naar verbetering. Het is bijvoorbeeld mooi dat de simulatielokalen, zoals het Zorglab, zo zijn opgesteld dat nieuwe ontwikkelingen makkelijk geïntegreerd kunnen worden. Ook de andere praktijklokalen zijn goed ingericht en het is een meerwaarde dat studenten hier zelfstandig gebruik van kunnen maken. Daarnaast is er een bibliotheek op de campus en kunnen studenten diverse databanken raadplegen. Het panel evalueert het **leermateriaal** als kwaliteitsvol en up-to-date, en ook de studenten beamen dit. Chamilo wordt door de studenten gezien als een studentvriendelijk leerplatform en ze vinden het aanbod aan gestreamd materiaal een pluspunt. Het panel stelt vast dat de **informatievoorziening** op Chamilo in orde is, maar dat niet bij alle modules de leerdoelen expliciet vermeld staan. Het panel suggereert om hier op een meer uniforme manier over de leerdoelen te communiceren.

Het **internationaliseringsbeleid** is sterk uitgewerkt en dit aan de hand van ICOM's, de interculturele en internationale competenties. Het panel bemerkt zowel een groot aanbod op vlak van internationale mobiliteit als een structurele verankering van internationalisation@home. De ICOM's zijn verweven doorheen de opleiding, alsook gekoppeld aan specifieke opleidingsonderdelen (bv. IPO3). De internationale mobiliteit is op maat van de sociale context van de student, wat het panel apprecieert. Zo is er aandacht voor studenten met een gezin en mogelijkheden voor extra financiële ondersteuning. De studenten worden goed voorbereid op wat ze kunnen verwachten op vlak van taal- en cultuurverschillen tijdens een infomoment - 'het internationaal café' - waar ook ouders welkom zijn. Voorts is er een goede borging van de kwaliteit van de stage en het mentorschap ter plaatse door de coördinator internationalisering. Volgens het panel slaagt de opleiding er op die manier in een internationaliseringscultuur te creëren en tegelijkertijd aandacht te hebben voor mogelijke drempels en uitdagingen op vlak van internationalisering.

Het **team van onderwijsgeevenden** is vakinhoudelijk en onderwijskundig erg bekwaam. De onderwijsgeevenden hebben zowel vakkennis als praktijkervaring en beschikken over de juiste onderwijskundige competenties. In totaal zijn er 49 onderwijsgeevenden betrokken bij de opleiding. Bij benadering gaat het om 24 FTE praktijklectoren en 14 FTE lectoren. Voldoende onderwijsgeevenden krijgen daarbij de mogelijkheid om een onderwijs- en onderzoeksopdracht te combineren. Drie onderwijsgeevenden beschikken over een C1-attest Engels. De voorbije jaren was er ook sprake van docentmobiliteit naar diverse opleidingen in o.m. Finland, Duitsland, Vietnam en Oeganda. Bovenal heeft het panel kennis kunnen maken met een gemotiveerd en bevlogen team. Opvallend is namelijk dat de onderwijsgeevenden niet enkel individueel hun eigen vakgebied uitwerken, maar dat dit vaak een samenwerking is tussen onderwijsgeevenden onderling. Naast het teamgebeuren is er ook ruimte voor professionele en persoonlijke groei, wat goed is. De opleiding voorziet bijscholing en leidt toe naar workshops (bv. over assertiviteit) die passen binnen het persoonlijk ontwikkelingsplan van de onderwijsgeevenden. Er is ook een reflectie over de juiste persoon op de juiste plaats en hoe de competenties van onderwijsgeevenden het meest naar waarde te schatten binnen het curriculum. Bovendien heerst er een positieve en open feedbackcultuur, waarbij via een systeem van buddy's twee collega's aan elkaar gelinkt worden om feedback te geven. Het panel erkent tevens de uitgebreide structuur, van manager tot teamcoördinatoren, die aanwezig is om het team te ondersteunen en de werkdruk in balans te houden.

De ankerpersoon kwaliteitszorg binnen de opleiding is een meerwaarde voor de interne **kwaliteitsbewaking** volgens het panel. Gezien deze persoon deel uitmaakt van het team van onderwijsgeevenden vormt zij voor hen een gemakkelijk aanspreekpunt. Tijdens de coronaperiode kon er bijvoorbeeld op korte termijn een bevraging worden opgezet over hoe studenten de lessen via Teams ervaren hebben. Studenten worden daarnaast structureel bevraged via jaarlijkse focusgroepen. De online studentenbevragingen na afloop van elk opleidingsonderdeel werden vervangen door twee kortere bevragingen doorheen het semester. Dit geeft onderwijsgeevenden de mogelijkheid om hun opleidingsonderdelen ook tussentijds bij te sturen. Deze

aanpassingen getuigen van reflectie en het blijvend streven naar verbetering van de kwaliteitsbewaking. Het panel stelt ook een directe samenwerkingslijn vast tussen de ankerpersoon kwaliteitszorg van de opleiding en de dienst Kwaliteitsborging van HOGENT. Getuige daarvan is ook het volgen van de PDCA-cyclus (Plan Do Check Act) voor kwaliteitsbewaking binnen de opleiding, in lijn met de HOGENT-regie.

Concluderend meent het panel dat de studenten terechtkomen in een adequaat uitgebouwde leeromgeving en dit zowel inhoudelijk als organisatorisch. Er bestaat een sterke samenhang tussen de leerresultaten, het onderwijsconcept en het helder opgebouwde curriculum die ook erkend wordt door de studenten. Sterke pijlers zijn de grote variatie aan werkvormen, het dynamische team van onderwijsgeevenden, de aandacht voor de individuele student, de solide visie op internationalisering en de sterke verwevenheid van onderzoeksprojecten en *evidence based* leren doorheen het curriculum. De centrale rol voor authentieke leeractiviteiten zoals simulatie-onderwijs, werkpleklernen en de stage vindt het panel noemenswaardig. Op vlak van de stage doet het panel de belangrijke aanbevelingen om de complexiteit in de domeinen geriatrie en geestelijke gezondheidszorg beter te bewaken en de kwaliteitsvoorwaarden van het mentorschap op de stageplek sterker op te volgen. Het panel besluit dat de kwaliteit van de opleiding wordt geborgd en kent de score voldoende toe aan generieke kwaliteitswaarborg 2 'Onderwijsleeromgeving'.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerde eindniveau

Het panel beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de Bachelor in de verpleegkunde, inclusief het traject voor werkstudenten, als voldoende

De opleiding heeft het evaluatiebeleid van HOGENT vertaald naar een opleidings specifieke **visie op toetsing**. De principes authenticiteit, evaluatie als leermiddel, actieve rol van studenten, rechtvaardigheid en redelijkheid staan hierbij centraal. De opleiding bewaakt de afstemming van de evaluatievormen op de beoogde leerresultaten via de TOPTOC-tabel. Het panel apprecieert het gebruik van **diverse evaluatievormen**, zoals de stage, de bachelorproef, praktijk- en theorie-examens. De evaluatievormen liggen ook afdoende in lijn met de beoogde leerresultaten, aldus het panel. Er is bovendien aandacht voor zowel proces- als productevaluatie. Studenten geven aan dat de regelmatige en formatieve feedback hen helpt in hun leerproces. In de eerste lessen van elk opleidingsonderdeel besteedt de betrokken onderwijsgevende aandacht aan transparante communicatie over de wijze van toetsing. Studenten beamen dit en geven aan dat het erg duidelijk is wat er concreet van hun verwacht wordt en dat ze over de nodige hulpmiddelen beschikken, zoals voorbeeldvragen en -taken. De studenten ervaren het systeem van semestriële toetsing tevens als erg positief. Het panel oordeelt dat de evaluatie op een **transparante, valide en betrouwbare** manier verloopt.

Het panel stelt vast dat de **kwaliteit van de toetsing** goed is en wordt gewaarborgd. De toetsing per opleidingsonderdeel wordt - eerder op informele wijze - systematisch geëvalueerd binnen de opleiding: theorietoetsen worden door meerdere onderwijsgevers opgesteld en nagekeken aan de hand van een checklist. Het panel ziet echter nog bijkomende mogelijkheden op dit vlak. De kwaliteitscyclus van de evaluatie kan namelijk sterker geformaliseerd worden. Het panel suggereert om hier ook externe partijen, zoals collega's van buiten de leerresultatenlijn, bij te betrekken.

De beoordeling van de **stage** verloopt op basis van een gesprekscyclus tussen de student, een supervisor van de opleiding, en de mentor ter plekke. Tijdens de stage wordt een tussentijds gesprek en een eindevaluatie voorzien waarbij de student geëvalueerd wordt op basis van de ingevulde zelfreflecties en de verkregen feedback van de mentor. De eindevaluatie ligt in handen van de supervisor en gebeurt aan de hand van rubrics die mede gebaseerd zijn op de verpleegkundige rollen. De opleiding voorziet in het nieuwe programma bovendien een optimalisatie van de stage-evaluatie door de stagereflecties van student, mentor en supervisor samen te brengen op het online platform Medbook. Er heerst tevredenheid bij het panel over de structuur van deze gesprekscyclus. Op basis van de gesprekken met de studenten merkt het panel echter op dat studenten de kwaliteit van de stagebeoordeling - afhankelijk van de betrokken mentor en stageplek - als erg wisselend ervaren. Het panel is van mening dat de opleiding de kwaliteit van de beoordeling door de stageplaats sterker in handen dient te nemen en te bewaken. Het panel beveelt de opleiding ten eerste aan om uniforme richtlijnen op te stellen over de wijze van begeleiden, de wijze van beoordelen en het al dan niet vereist volgen van een mentorschapscursus en hierover te communiceren naar de stageplekken.

Het panel is van oordeel dat de **bachelorproeven** het gewenste eindniveau halen. De ingekeken bachelorproeven tonen dat studenten middels een wetenschappelijk opzet met een inhoudelijk thema aan de slag kunnen gaan. De resultaten zijn navolgbaar en kennen een hoog tot zeer hoog niveau van wetenschappelijke onderbouwing. Voor de evaluatie van het product, zijnde de bachelorproef, maakt de opleiding gebruik van heldere en valide rubrics waarvan ook studenten het sjabloon ontvangen. Voor evaluatie van het proces, vindt het panel dat er teveel gewicht wordt toegekend aan de aan- of afwezigheid van studenten. De score van de procesevaluatie wordt namelijk gehalveerd wanneer een student ongewettigd afwezig is op één van de vier werkcolleges ter ondersteuning bij het schrijven van de bachelorproef. Het panel moedigt de opleiding aan om de andere criteria van de procesbeoordeling sterker te laten doorwegen. De opleiding kan volgens het panel ook meer inzetten op de praktijkgerichtheid en de concrete bruikbaarheid van de resultaten van de bachelorproef. Hoewel de bachelorproef waar mogelijk gelinkt wordt aan lopende projecten van de promotoren en vragen uit het werkveld, stelt het panel vast dat de resultaten ervan nog te weinig gebruikt worden in de praktijk. Het panel adviseert om in overleg te gaan met het werkveld met als doel de bruikbaarheid van de bachelorproeven in het werkveld te verhogen.

De afgestudeerde studenten zijn sterk **inzetbaar op de arbeidsmarkt**. Studenten voelen zich aan het eind van de opleiding klaar voor de arbeidsmarkt en het werkveld onderstreept dat HOGENT-studenten gewilde krachten zijn. Het is daarbij wel opvallend dat van de studenten die afstuderen slechts 40% ervoor kiest om meteen te

beginnen werken. 60% van de alumni stroomt immers door naar **diverse vervolgopleidingen** om zich verder te kunnen specialiseren. Dit is op zich positief, maar het panel wijst er toch op dat er ook een nood is aan algemene verpleegkundigen en dat de doorstroomcijfers richting arbeidsmarkt en vervolgopleiding in evenwicht dienen te blijven. Het panel stelt bovendien vast dat de studenten hoge verwachtingen hebben over de mate van specialisatie die de opleiding hen zal bieden en de verderzetting van hun zoektocht hiernaar in vervolgopleidingen. Het is dus belangrijk, volgens het panel, om de juiste verwachtingen bij de studenten te scheppen en dit zowel voorafgaande als doorheen de opleiding. Met name dat ze zullen opgeleid worden tot startbekwame, algemene verpleegkundigen die zich kunnen specialiseren in het werkveld en niet uitsluitend in vervolgopleidingen. Het panel constateert dat de attitude van levenslang leren, hoewel die sterker kan belicht worden in het curriculum, aanwezig is bij de afgestudeerden.

Vanuit een maatschappelijk perspectief is het panel bezorgd om de eerder beperkte doorstroom naar de geriatrie, de geestelijke gezondheidszorg en de thuiszorg (in vergelijking met de doorstroom naar de andere domeinen), wat ook een algemeen fenomeen is. Naast het bewaken van de complexiteit en het uitnodigen van ervaringsdeskundigen uit deze domeinen, suggereert het panel om een bevraging op te zetten bij de studenten over waarom ze niet kiezen voor deze domeinen en op basis daarvan acties te ondernemen om de toeleiding naar het werkveld voor deze domeinen te verhogen. Het panel denkt dat de opleiding op dit vlak een belangrijke maatschappelijke opdracht kan vervullen, temeer omdat in de vermaatschappelijking van de zorg het accent meer en meer in de thuissituatie van zorgbehoevenden komt te liggen .

De opleiding houdt connectie met wat er leeft bij de **alumni** via bevragingen en de inrichting van resonantievergaderingen. De alumni worden bijvoorbeeld bevraged over de doorstroom naar het werkveld of een vervolgopleiding en werden uitgenodigd in resonantievergaderingen naar aanleiding van de meest recente curriculumwijziging. Het panel merkt dat de alumni zich hierbij gehoord en gewaardeerd voelen.

Concluderend meent het panel dat de diverse vormen van toetsing en het gerealiseerde eindniveau in lijn liggen met de beoogde leerresultaten. De bachelorproeven halen het gewenste eindniveau en zijn van hoge wetenschappelijke waarde. Studenten die afstuderen voelen zich klaar voor de arbeidsmarkt, mede dankzij de stages, en ze zijn volgens het werkveld ook sterk inzetbaar. Belangrijke aanbevelingen van het panel zijn onder meer om de kwaliteitscyclus van de toetsing sterker te formaliseren, meer uniforme richtlijnen voor de stagebeoordeling op te stellen in functie van de kwaliteitsbewaking van de stagebeoordeling en de bruikbaarheid van de bachelorproeven in het werkveld te verhogen. De beperkte doorstroom van afgestudeerden naar het werkveld als algemeen verpleegkundige, maar ook naar de domeinen geriatrie, geestelijke gezondheidszorg en thuiszorg zijn, vanuit maatschappelijk perspectief, een bezorgdheid van het panel en het panel meent dat de opleiding nog acties kan ondernemen om de doorstroom te verbeteren. Het panel besluit dat de kwaliteit wordt geborgd en kent de score voldoende toe aan generieke kwaliteitswaarborg 3 'Gerealiseerd eindniveau'.

Eindoordeel

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als voldoende wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als voldoende, is het eindoordeel van het traject voor werkstudenten van de opleiding Bachelor in de verpleegkunde, conform de beslisregels, voldoende.

Overzicht goede praktijken

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau

- De beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van een professionele bacheloropleiding (VKS 6) en sluiten aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld.
- De acht rollen van het nieuwe curriculum zijn goed gekend en gedragen door de onderwijsgeevenden. De opleiding zal de rollen geïntegreerd aanbieden in het nieuwe curriculum.
- Het panel is tevreden over de operationalisering van de OLR naar leerdoelen.
- Studenten stellen zelf leerdoelen op voor de stage, wat aansluit bij het principe van zelfregie.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsleeromgeving

- De voorbereiding op het nieuwe curriculum is gedegen verlopen met een grote betrokkenheid van studenten, onderwijsgeevenden en het werkveld.
- De opleiding heeft vanuit de OLR duidelijke leerresultaatlijnen gedestilleerd, die de brug vormen naar het programma van de opleiding.
- Er is een grote variatie aan werkvormen, en dit zowel op individueel als op groepsniveau. Team-based learning is een good practice.
- Authentieke leeractiviteiten (simulatie-onderwijs, leerwerkplaatsen, stage) zitten verweven in de gehele opleiding. De toevoegingen die gebeurd zijn in het kader van het nieuwe curriculum bestendigen de authentieke en stimulerende leeromgeving.
- De stage heeft een centrale rol binnen de opleiding. De studenten vinden het goed dat de stage al in het eerste jaar aan bod komt.
- Studenten komen vroegtijdig met onderzoek en evidence based leren in contact en er is een goede aansluiting met onderzoeksprojecten doorheen het curriculum.
- De studentvriendelijke studiebegeleiding bij instroom, doorstroom en uitstroom is een sterk punt van de opleiding.
- De studeerbaarheid van het programma is goed.
- Het panel is onder de indruk van de materiële voorzieningen en prijst de toekomstplannen en de blijvende inspanningen op zoek naar verbetering.
- Het leermateriaal is kwaliteitsvol en up-to-date. De informatievoorziening op Chamilo is in orde.
- Het internationaliseringsbeleid is sterk uitgewerkt met zowel een groot aanbod op vlak van internationale mobiliteit als een structurele verankering van internationalisation@home.
- Het team van onderwijsgeevenden is vakinhoudelijk en onderwijskundig erg bekwaam.
- De ankerpersoon kwaliteitszorg binnen de opleiding is een meerwaarde voor de interne kwaliteitsbewaking.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerd eindniveau

- De opleiding maakt gebruik van diverse evaluatievormen, zoals de stage, de bachelorproef, praktijk- en theorie-examens. De evaluatievormen liggen afdoende in lijn met de beoogde leerresultaten.
- De studenten ervaren het systeem van semestriële toetsing als erg positief.
- De evaluatie verloopt op een transparante, valide en betrouwbare manier.
- De kwaliteit van de toetsing is goed en wordt gewaarborgd.
- Er heerst tevredenheid bij het panel over de structuur van de gesprekcyclus tussen student, supervisor en mentor bij de beoordeling van de stage.
- De bachelorproeven halen het gewenste eindniveau en hebben een hoge wetenschappelijke waarde.
- De afgestudeerde studenten zijn sterk inzetbaar op de arbeidsmarkt.
- De opleiding houdt connectie met wat er leeft bij de alumni via bevragingen en de inrichting van resonantiecommissies. De alumni voelen zich hierbij gehoord en gewaardeerd.

Overzicht aanbevelingen

Generieke kwaliteitswaarborg 1 - Beoogd eindniveau

- Definieer het concept complexiteit sterker en operationaliseer het in de verschillende verpleegkundige domeinen.
- Expliciteer de visie op verpleegkunde die ten grondslag ligt aan de opleiding. Betrek zorgvragers bij de uitwerking hiervan.
- Geef de veranderende rol van de zorgvrager in het kader van de vermaatschappelijking van de zorg een plaats in de visie.
- Reflecteer over het onderscheid tussen de zevende en achtste verpleegkundige rol en in hoeverre de toevoeging van de achtste rol van de zelfontwikkelaar een meerwaarde betekent t.o.v. de CanMEDS rol van reflectieve professional.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsleeromgeving

- Reflecteer over hoe de attitude van levenslang leren te bevorderen bij studenten en vertaal dit naar concrete acties.
- Verduidelijk de toenemende complexiteit in de verschillende domeinen voor studenten.
- Zet binnen die domeinen waar er een tekort aantal stageplaatsen is sterker in op andere authentieke leerervaringen dan de stage (bv. simulatie-onderwijs en ervaringsdeskundigen zoals patiënten uitnodigen in de lessen).
- Definieer de functie van de studentencoach scherper en volg de haalbaarheid van het beperkte aanstellingspercentage per studentencoach goed op.
- Zet de geplande wijzigingen omtrent het apart onderwijzen van de brugtrajectstudenten door.
- Communiceer op een meer uniforme manier over de leerdoelen op Chamilo.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerd eindniveau

- Formaliseer de kwaliteitscyclus van de evaluatie. Een eventuele suggestie is om hier ook externe partijen, zoals collega's van buiten de leerresultatenlijn, bij te betrekken.
- De kwaliteit van de beoordeling door de stagementor dient sterker te worden bewaakt. Stel uniforme richtlijnen op over de wijze van begeleiden, de wijze van beoordelen en het al dan niet vereist volgen van een cursus mentorschap. Communiceer hierover naar de stageplekken.
- Reflecteer op het gewicht dat de opleiding geeft aan afwezigheid tijdens de lessen bij de procesbeoordeling van de bachelorproef.
- Zet meer in op de praktijkgerichtheid en de concrete bruikbaarheid van de resultaten van de bachelorproef en overleg hierover met het werkveld.
- Schenk aandacht aan het scheppen van de juiste verwachtingen bij de studenten doorheen de opleiding, met name dat ze zullen opgeleid worden tot startbekwame, algemene verpleegkundigen die zich eveneens kunnen specialiseren in het werkveld en niet uitsluitend via vervolgoopleidingen.
- Zet een bevraging op bij de studenten over waarom ze niet kiezen voor de domeinen geriatrie, de geestelijke gezondheidszorg en de thuiszorg en onderneem op basis daarvan acties om de toeleiding naar het werkveld voor deze domeinen te verhogen.